

Universitatea Tehnică a Moldovei

**DELIMITAREA TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE
DE INFRAȚIUNI ADIACENTE ÎN PROCESUL DE
CALIFICARE**

**Studenta: Cristea Daniela
Coordonator: Bostan Ina
dr., conf. univ.**

Chișinău, 2023

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR.....	11
INTRODUCERE.....	12
1 ASPECTE PRELIMINARII CU PRIVIRE LA TRAFICUL DE FIINȚE UMANE	
1.1 Istoricul și evoluția reglementărilor privind traficul de ființe umane. Analiza noțiunii de trafic de ființe umane.....	14
1.2 Locul incriminării infracțiunii de trafic de ființe umane în doctrină și legislația penală a Republicii Moldova.....	21
1.3 Concluzii capitolul 1.....	32
2 ANALIZA JURIDICO-PENALĂ A INFRAȚIUNII DE TRAFIC DE FIINȚE UMANE	
2.1 Obiectul juridic și obiectul material al infracțiunii de trafic de ființe umane.....	33
2.2 Latura obiectivă a infracțiunii de trafic de ființe umane.....	37
2.3 Latura subiectivă a infracțiunii de trafic de ființe umane.....	46
2.4 Subiectul infracțiunii de trafic de ființe umane.....	51
2.5 Circumstanțele agravante a infracțiunii de trafic de ființe umane.....	54
2.6 Concluzii capitolul 2.....	60
3 DELIMITAREA INFRAȚIUNII DE TRAFIC DE FIINȚE UMANE DE ALTE INFRAȚIUNI SIMILARE	
3.1 Delimitarea infracțiunii de trafic de ființe umane de răpirea unei persoane și privațiunea ilegală de libertate.....	61
3.2 Delimitarea infracțiunii de trafic de ființe umane de sclavia și condiții similare sclaviei.....	63
3.3 Delimitarea infracțiunii de trafic de ființe umane de munca forțată.....	65
3.4 Delimitarea infracțiunii de trafic de ființe umane de proxenetism.....	67

3.5 Delimitarea infracțiunii de trafic de ființe umane de organizarea cerșetoriei.....	70
3.6 Delimitarea infracțiunii de trafic de ființe umane de trecerea ilegală a frontierei de stat.....	72
3.7 Delimitarea infracțiunii de trafic de ființe umane de organizarea migrației ilegale.....	74
3.8 Concluzii capitolul 3.....	
4 ASPECTE PRACTICE PRIVIND TRAFICUL DE FIINȚE UMANE	
4.1 Studiu de caz privind traficul de ființe umane.....	75
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	87
BIBLIOGRAFIE.....	90

ADNOTARE

Numele, prenumele: Cristea Daniela

Titlu: Delimitarea traficului de ființe umane de infracțiuni adiacente în procesul de calificare.

Structura lucrării: introducere, 4 capitole, concluzii și recomandări, bibliografie, anexe.

Cuvinte cheie: trafic, persoane, analiză, delimitare, infracțiuni adiacente.

Scopul lucrării: constă în examinarea teoretico-practică a infracțiunii de trafic de ființe umane, în vederea rezolvării problemelor și dificultăților care apar la aplicarea acesteia. Obiectivele cercetării sunt: analiza evoluției cadrului normativ incriminator al infracțiunii; elucidarea conceptului de „*trafic de ființe umane*”; realizarea unui studiu de drept penal comparat; examinarea semnelor obiective și subiective aferente infracțiunii cercetate; stabilirea delimitărilor cu alte componente de infracțiuni asemănătoare.

Obiectivele generale: analiza abordărilor doctrinare a problemei traficului de ființe umane în dreptul penal și elucidarea naturii juridice a acestei infracțiuni; formularea noțiunii de trafic de ființe umane și evidențierea caracteristicilor sale de bază; identificarea și caracterizarea condițiilor de fond și de formă ale traficului de ființe umane în contextul legislației naționale; stabilirea temeiurilor juridice de tragere la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit această infracțiune; lucidarea

și caracterizarea elementelor și semnelor componente de infracțiune a traficului de ființe umane; identificarea semnelor definitorii ale infracțiunii în delimitarea de alte infracțiuni conexe.

Metodele aplicate la elaborarea lucrării: în contextul studiului efectuat au fost utilizate un șir de metode de cercetare, precum ar fi: metoda analizei, metoda comparativă, metoda logică, metoda sistematică și altele.

Rezultatul concret obținut constă în elaborarea unui cadru conceptual ce va permite interpretarea uniformă a semnelor obiective și subiective ale infracțiunii incriminate la art.165 CP al RM. Valoarea aplicativă constă în oferirea unei compilații a materialului doctrinar, formularea recomandărilor practice de soluționare a unor situații incerte, prezentarea interpretării elocvente a elementelor și semnelor componente de infracțiunii. Constatările și concluziile studiului pot fi utilizate în procesul de instruire a studenților instituțiilor de învățământ și în activitatea practicienilor.

ANNOTATION

Last name, first name: Cristea Daniela

Title: Demarcation of trafficking in human beings by adjacent crimes in the qualification process.

Structure of the paper: introduction, 4 chapters, conclusions and recommendations, bibliography, annexes.

Keywords: traffic, persons, analysis, delimitation, adjacent offences.

The purpose of the thesis: consists in the theoretical-practical examination of the crime of trafficking in human beings, in order to solve the problems and difficulties that arise in its application. The objectives of the research are: analysis of the evolution of the incriminating normative framework of the crime; elucidation of the concept of "trafficking in human beings"; carrying out a comparative criminal law study; examination of the objective and subjective signs related to the investigated crime; establishing boundaries with other components of similar crimes.

General objectives: the analysis of doctrinal approaches to the problem of human trafficking in criminal law and the elucidation of the legal nature of this crime; formulating the notion of human trafficking and highlighting its basic characteristics; identification and characterization of the substantive and formal conditions of human trafficking in the context of national legislation; establishing the legal grounds for bringing to criminal responsibility the persons who committed this crime; clarifying and characterizing the elements and signs of the crime component of human trafficking; identifying the defining signs of the crime in delimitation from other related crimes.

Methods applied for the elaboration of the thesis: in the context of the conducted study, a number of research methods were used, such as: the analysis method, the comparative method, the logical method, the systematic method and others.

The actual result obtained: consists in the development of a conceptual framework that will allow the uniform interpretation of the objective and subjective signs of the crime criminalized in art. 165 of the Criminal Code of the Republic of Moldova. The applicative value consists in offering a compilation of the doctrinal material, formulating practical recommendations for solving uncertain situations, presenting an eloquent interpretation of the elements and signs of the composition of the crime. The findings and conclusions of the study can be used in the training process of students of educational institutions and in the activity of practitioners.

INTRODUCERE

Actualitatea temei cercetate. Starea de criză pe care s-au trezit obligate s-o suporte cu precădere țările din spațiul ex-sovietic au împins societatea în fața unor probleme practic neașteptate, absolut noi, probleme la care soluțiile nu sunt deloc simple. Dintre acestea, traficul de ființe umane se remarcă nu doar prin amploarea și ritmurile de extindere, ci și prin consecințele care derivă dintr-un fenomen cu largi implicații ale elementelor criminale. În unele rânduri, și tocmai acesta e cazul Republicii Moldova, problema se acutizează mult peste capacitățile de care dispune o țară pentru a acționa mecanisme de protejare. În plus, traficul de ființe umane are la bază scheme, în care, de obicei, sunt implicate mai multe țări. Traficul de ființe umane reprezintă o crimă cu particularități transfrontaliere și conotații de ordin social și economic, demonstrând încălcarea flagrantă a drepturilor fundamentale ale omului, principiilor de bază ale statului de drept și ale democrației, afectând sănătatea morală și fizică a populației, genofondul acesteia, caracterizată fiind ca una dintre cele mai acute probleme din Europa de Sud Est, ce subminează stabilitatea în regiunea respectivă.

Importanța teoretică și practică. Devenind o problema națională, traficul de ființe umane afectează societatea, demonstrând nerespectarea drepturilor omului, violența contra femeii, reprezentând o modalitate a sex-businessului. Pe parcursul ultimilor ani traficul de ființe umane, fiind un fenomen nou a devenit pentru Republica Moldova o problemă națională. Traficul de ființe umane a devenit un fenomen alarmant care, pe zi ce trece i-a proporții tot mai mari.

Gradul de noutate științifică. Tezei data reprezintă o cercetare, în care sunt analizate în complexitate problemele privind răspunderea penală pentru infracțiunea prevăzută la art.165 CP al RM, inclusiv cele ce au rămas intacte în doctrină. De asemenea, examinând opiniile doctrinare reținute în literatura de specialitate, au fost soluționate probleme ce țin de încadrarea juridică a acestei fapte prejudiciabile, fiind formulate propuneri în vederea optimizării cadrului normativ în materie, astfel încât acesta să corespundă exigențelor impuse de principiul legalității incriminării.

Metodologia cercetării lucrării. Pentru elaborarea tezei au fost folosite surse bibliografice atât autohtonă cât și străină, ca Botnaru S., Brînza S., Fromm E., Grama M., Grosu V., Iorgovan A., Petrescu V.E., Stati V., Șavca A., Tănase A., Ungureanu A., Ulianovschi X., Vidaicu M., Батычко В.Т., Вакуленко А., Егорова Л.Ю., Лаевский В., Шакин В.Б. și alții.

Scopul, obiectivele cercetării tezei de licență: constă în efectuarea unor cercetări științifice ample, cu caracter juridic a infracțiunii de trafic de ființe umane, prin prisma caracterizării și evaluării elementelor și semnelor componente ce o caracterizează și care sunt

descrise de către legiuitor în legislația penală, inclusiv și analiza comparativă cu alte infracțiuni din legislația penală autohtonă.

În vederea realizării *scopului propus*, au fost stabilite următoarele *obiective*:

- *analiza abordărilor doctrinare a problemei traficului de ființe umane în dreptul penal și elucidarea naturii juridice a acestei infracțiuni;*
- *formularea noțiunii de trafic de ființe umane și evidențierea caracteristicilor sale de bază;*
- *identificarea și caracterizarea condițiilor de fond și de formă ale traficului de ființe umane în contextul legislației naționale;*
- *stabilirea temeiurilor juridice de tragere la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit această infracțiune;*
- *elucidarea și caracterizarea elementelor și semnelor componente de infracțiune a traficului de ființe umane;*

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a cercetării. Abordarea unui asemenea subiect a fost dictată de importanța deosebită pe care o au drepturile omului în societatea noastră. Actualitatea ei în această perioadă de tranziție constituie nu numai o simplă necesitate opțională ci și o cerință indispensabilă, chiar vitală. Sistematizarea logică a materiei precum și soluțiile de fond propuse pentru multiplele probleme pe care le ridică fenomenul traficului de ființe umane redă originalitatea lucrării.

Structura tezei de licență. Prezenta lucrare, structural, este alcătuită din patru capitole, concluzii și recomandări, bibliografie.

Capitolul 1, intitulat „*Aspecte preliminare cu privire la traficul de ființe umane*”, în conținutul acestuia fiind specificate conceptul și evoluția infracțiunii de trafic de ființe umane, cât și o descriere a sancționării infracțiunii de trafic de ființe umane în legislația penală a RM și în alte state.

În Capitolul 2 „*Analiza juridico-penală a infracțiunii de trafic de ființe umane*” sunt elucidate succesiv elementele și semnele constitutive obiective și subiective ale infracțiunii date.

Capitolul 3 „*Delimitarea infracțiunii de trafic de ființe umane de alte infracțiuni similare*”, conține delimitarea infracțiunii analizate de infracțiunile prevăzute la art.220 CP al RM (*proxenitism*), art.302 CP al RM (organizarea cerșetoriei) art.362 CP al RM (trecerea ilegală a frontierei de stat) și la art.362¹ (organizarea migrației ilegale) și altele.

Capitolul 4 „*Aspecte practice privind traficul de ființe umane*” este consacrat în totalitate părții practice a temei analizate.

Concluziile și recomandările conțin o sinteză a celor mai importante probleme privind infracțiunile de acțiuni violente cu caracter sexual în legislația penală a Republicii Moldova.

BIBLIOGRAFIE

ACTE LEGISLATIVE ȘI NORMATIVE

- 1 Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1 din 18. 08. 1994.
- 2 Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985 din 18.04.2009. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 72-74 din 14.04.2009.
- 3 Legea Republicii Moldova privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane, nr. 42 din 06.03.2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.81 din 25.04.2008.
- 4 Lege Republicii Moldova privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, nr.130 din 08.06.2012. În: în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 222-227 din 26-10-2012.
- 5 Legea Republicii Moldova privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, nr.241 din 20.10.2005. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 164-167 din 09.12.2005.
- 6 Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea componenței Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane și a Regulamentului Comitetului național, nr. 472 din 29-03-2008. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 69-71 din 04.04.2008.

CĂRȚI ȘI PUBLICAȚII MONOGRAFICE TIPĂRITE

...un autor, doi autori, trei autori

- 7 BORODAC, A. *Manual de drept penal. Partea Specială*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2004. 328 p
- 8 BOTNARU, Gh., BUJOR, V., BEJAN, O. *Caracterizare criminologică și juridico-penală a traficului de ființe umane*. Chișinău: Ericon S.R.L., 2008. 236 p.
- 9 BRÎNZA, S., STATI, V. *Drept Penal. Partea Specială*. Chișinău: Cartier juridic, 2011. 326 p.
- 10 COSTACHE, GH. *Statul de drept. Între teorie și realitate*. Chișinău: USM, 2000, 246 p. ISBN 978-9975-3418-6-8
- 11 EȘANU, A. *Infrațiuni legate de prelevarea organelor sau țesuturile umane în reglementarea legislației penale contemporane*. Chișinău: CEP USM, 2009. 148 p.
- 12 FROMM, E. *Idei contemporane – texte alese*. București: Politică, 1983. 326 p.
- 13 VIDAICU, M., DOLEA, I. *Combaterea traficului de ființe umane*. Chișinău: Nova Imprim, 2009. 192 p. ISBN 978-9975-9792-4-5
- 14 НИКИФОРОВ А. С. Юридическое лицо как субъект преступления и уголовной ответственности. Москва: 2002. 218 с.
- 15 КРУГЛИКОВ, Л.Л. Уголовное право России. Часть Особенная: Учебник для вузов. Москва, 2004. 316 с.
- 16 СЕРЕБРЕННИКОВОЙ, А.В. *Уголовный кодекс ФРГ*. Москва: Зерцало, 2000. 168 с.

.....mai mult de trei autori

- 17 BRÎNZĂ, S., ULIANOVSKI, X., STATI, V. și alții. *Drept penal. Partea Specială*. Chișinău: Cartier, 2005. 327 p.

ARTICOLE ÎN PUBLICAȚII SERIALE

..... din reviste

- 18 TĂNASE, A. Delimitarea traficului de ființe umane de unele infracțiuni adiacente. În: *Științe penale*, 2011, nr. 2, pp. 16-28 ISSN 2587-4365
- 19 TĂNASE, A. Latura obiectivă a infracțiunii de trafic de ființe umane. În: *Revista Națională de Drept*, nr.11, 2010. pp. 18-23 ISSN 2587-411X
- 20 TĂNASE, A. Latura subiectivă a infracțiunii de trafic de ființe umane. În: *Revista Națională de Drept* nr.2, Chișinău, 2011. pp. 38-46. ISSN 2587-411X
- 21 TĂNASE, A. Studiu de drept comparat al reglementărilor penale privind traficul de ființe umane. În: *Revista Științifică a Universității de Stat din Moldova*, 2010, nr.3 (33), pp. 126-131. ISSN 1814-3237
- 22 TĂNASE, A. Subiectul infracțiunii de trafic de ființe umane. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 3, 2011. pp. 26-31. ISSN 2587-411X
- 23 ВЕРЛИН И. Две концепции свободы. В: *Современный либерализм*. Москва: Дом интеллектуальной книги, Прогресс-Традиция, 1998. с. 19-30.
- 24 ДЖЕКЕБАЕВ У. Об уголовной ответственности юридических лиц. В: *Известия НАН Республики Казахстан. Серия общественных наук*, 1993, №4. с.46-50.
- 25 ЛАЕВСКИ В. Противодействие торговле людьми, некоторые вопросы квалификации преступлений. В: *Судовы Вестник*, 2006, №3. с. 24-28
- 26 МАРЧУК В. Торговля людьми (уголовно-правовой анализ и квалификация). В: *Судовы Вестник*, 2002, nr.4. с.138-142.
- 27 КОРОБЕЕВА, А.И. Уголовный кодекс Японии. В: *Юридический центр Пресс*, 2002. с. 32-40.
- 28 САФАРОВА, Н., БАБАЕВА, Х. Уголовный кодекс Турции. В: *Юридический центр Пресс*, 2003. с. 25-32

...teze, autoreferate

- 29 ZANARIA, G. *Traficul de persoane*. Autoreferatul tezei de doctorat. București, 2011, 42 p.
- 30 АКИМОВА, Ю.Ю. *Использование рабского труда: уголовно-правовой аспект*. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Тюмень, 2010. 42 с.
- 31 ЗАЙДИЕВА Д.Я. *Уголовно-правовая охрана личной свободы человека*. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Москва, 2006. 30

c.

- 32 КАРАЕЁВА М.Ю. *Уголовная ответственность за преступления против свободы человека*. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. - Москва, 2007. 42 с.

CONTRIBUȚII ÎN PUBLICAȚII SERIALE TIPĂRITE

... din materialele simpoziunilor, conferințelor

- 33 ZOSIM, A. *Lacunele legislației penale a Republicii Moldova referitoare la incriminarea traficului de ființe umane*. În: Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, Chișinău 2018. pp.73-80

TIPURI SPECIALE DE DOCUMENTE

- 34 Codul civil Român. În: Monitorul Oficial al României, nr. 505 din 15 iulie 2011 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://www.dreptonline.ro/legislatie/codul_civil_republicat_2011_noul_cod_civil.php
- 35 Codul penal al României din 17.07.2009 Monitorul Oficial al României, 2009, nr.510. [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/109855>
- 36 Codul penal al Federației Ruse din 13.06.1996 cu modificările din 2022 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: <https://play.google.com/store/apps/details?id=kpd.lawuk&hl=ro&gl=US>
- 37 Codul Penal al Republicii Polone [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
<http://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Polonia-RO.html>
- 38 Codul Penal al Republicii Chinei [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
https://www.academia.edu/39140006/Codul_Penal_al_Chinei
- 39 Codul Penal al Republicii Australiei [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
<https://catalogue.nla.gov.au/Record/696038>
- 40 Codul Penal al Republicii Franceze [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
https://www.academia.edu/39140006/Codul_Penal_al_Franței
- 41 Legea României nr. 678 din 21.11.2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane Monitorul Oficial al României, 2001, nr.783. [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/32589>
- 42 Hotărârea Curții Constituționale nr.1 din 11.01.2001 privind controlul constituționalității dispozițiilor art.183 din Codul penal Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.8-10 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
https://www.constcourt.md/public/files/file/Actele%20Curtii/acte_2001/h_29.pdf
- 43 Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii, nr.37 din 22.11.2004. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.8. [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:

http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=310

- 44 Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară în cauzele penale și administrative referitoare la trecerea ilegală a frontierei de stat (art.191 din Codul cu privire la contravențiile administrative și art.80 din Codul penal), nr.15 din 25.03.2002. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2002, nr.6.

SURSE WEB

- 45 Acordul internațional din 18 mai 1904 privind combaterea comerțului cu sclave albe.
[accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2009:259E:FULL&from=SV>
- 46 *Alianța Globală Împotriva Traficului de Femei* [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
www.gaatw.org.
- 47 Convenției ONU pentru reprimarea traficului de ființe umane și exploatării prostituției semenilor, adoptată încă în 1949 [accesat 20 martie 2023].
Disponibil: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0227_RO.html
- 48 Convenția Consiliului Europei privind măsurile contra traficului de ființe umane, adoptată de Comitetul de Miniștri la 3 mai 2005. [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://www.antitrafic.gov.md/public/files/Convenia_CoE_ROM.pdf
- 49 Convenția internațională de la 4 mai 1910 privind combaterea comerțului cu sclave albe.
[accesat 20 martie 2023]. Disponibil: <https://www.cpe.ro/wp-content/uploads/2016/03/Ghid-de-educatie-pentru-prevenirea-trafficului-cu-fiinte-umane.pdf>
- 50 Convenția internațională din 11 octombrie 1933 privind combaterea comerțului cu femei mature.
[accesat 20 martie 2023]. Disponibil: https://irp.md/uploads/files/2014-04/1396950800_culegere-de-acte-internationale-in-domeniul-justitiei-penale-vol-i-1.pdf
- 51 Convenția internațională din 30 septembrie 1921 privind combaterea comerțului cu femei și copii.
[accesat 20 martie 2023]. Disponibil: https://irp.md/uploads/files/2014-04/1396950800_culegere-de-acte-internationale-in-domeniul-justitiei-penale-vol-i-1.pdf
- 52 Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate, din 15.11.2000. În: *Tratate internaționale. Ediție oficială. Vol.35. Chișinău, 2006.*
- 53 Convenției Organizației Internaționale a Muncii privind munca forțată sau obligatorie nr. 29 din 28 iunie 1930. În: *Buletinul oficial nr. 4 din 18 ianuarie 1958.*
- 54 Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale în vigoare pentru Republica Moldova din 12 septembrie 1997.
[accesat 20 martie 2023]. Disponibil: https://irp.md/uploads/files/2014-04/1396950800_culegere-de-acte-internationale-in-domeniul-justitiei-penale-vol-i-1.pdf

- 55 Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei, 1979.
[accesat 20 martie 2023]. Disponibil: https://irp.md/uploads/files/2014-04/1396950800_culegere-de-acte-internationale-in-domeniul-justitiei-penale-vol-i-1.pdf
- 56 Convenției privind combaterea crimei organizate transfrontaliere din 15.11.2000.
[accesat 20 martie 2023]. Disponibil: https://irp.md/uploads/files/2014-04/1396950800_culegere-de-acte-internationale-in-domeniul-justitiei-penale-vol-i-1.pdf
- 57 Convenția privind drepturile omului și biomedicina, semnată la Oviedo, 04 aprilie 1997, Spania, ratificată prin Legea nr. 1256-XV din 19.07.2002, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.03.2003. [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: https://irp.md/uploads/files/2014-04/1396950800_culegere-de-acte-internationale-in-domeniul-justitiei-penale-vol-i-1.pdf
- 58 Convenția suplimentară a ONU privitoare la abolirea sclavajului, a traficului de sclavi, și a instituțiilor și practicilor similare sclavajului [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: <https://www.cab1864.eu/upload/CONVENTIA%20SUPLIMENTARA%20CU%20PRIVIRE%20LA%20ABOLIREA%20SCLAVIEI%20TRAFICULUI%20CU%20SCLAVI%20SI%20A%20INSTITUTIILOR%20SI%20PRACTICILOR%20ANALOGE%20SCLAVIEI.pdf>
- 59 Declarația Universală a Drepturilor Omului [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: https://www.ohchr.org/en/udhr/documents/udhr_translations/rum.pdf
- 60 Dicționar explicativ al limbii române. București, 1998.
- 61 Principles set out in the raport of the Ad Hoc Committee of Experts on progreaa in the Biomedical Sceinces 1989 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: <https://rm.coe.int/16803113e4>
- 62 Protocolul adițional la Convenția Europeană pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față deaplicațiile biologiei și medicinii[accesat 20 martie 2023]. Disponibil: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/195.htm>
- 63 Protocolul adițional la Convenție referitor la interzicerea clonării ființelor umane [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: <http://www.bioeticanet.info/documentos/OviedoProtAd>.
- 64 Protocol privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la convenția națiunilor unite împotriva criminalității transnaționale organizate din 15.11.2000. [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: http://www.antitrafic.gov.md/public/files/Palermo_Protocol_crima.pdf
- 65 VIZDOAGA, J., Buletin informativ al Centrului de Prevenire a Traficului de Femei, N24, decembrie 2003 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: <http://www.antitrafic.gov.md/lib.php?l=ro&idc=40&t=/Presa/Buletin-Informativ>
- 66 The Criminal Code of Canada [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: <http://justice.gc.ca>
- 67 Identificarea victimelor traficului de ființe umane în Moldova [accesat 20 martie 2023]. Disponibil: https://lastrada.md/publicatii/ebook/Identific_rom.pdf

- 68 Dosarul nr.1ra-14/09 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
- 69 Dosarul 1ra-144/09 [accesat 20 martie 2023].
Disponibil:http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
- 70 Dosarul nr.1ra-160/09 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
- 71 Dosarul nr.1ra-215/09 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
- 72 Dosarul nr.1ra-382/09 [accesat 20 martie 2023].
Disponibil:http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
- 73 Dosarul nr.1ra-915/2008 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
- 74 Dosarul nr.1ra-1322/08 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
- 75 Dosarul nr.1ra-1343/2008 [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
- 76 Dosarul nr.1ra-1376/08[accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
- 77 Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 august 2016. Dosarul nr. 3ra-706/16. [accesat 20 martie 2023]. Disponibil:
http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=30354
- 78 Федеральный закон от 08.02.1998 № 14-ФЗ ”Об обществах с ограниченной ”
[accesat 25.03.2023] Disponibil:
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_17819/fe7c409601bb27ea06e033823d620700a1f041a0/